

Baltijas Semkopis.

Maksa:

Par gadu 2 r., par $\frac{1}{2}$ gadu 1 r. 10 l., par 3 mēn. 60 l.; ar peesubtiščanu: a) par pastu: 2 r. 60 l., 1 r. 40 l., 90 l.; b) Jelgawā: par gadu 2 r. 80 l.

Sludinājumi

maksa 5 kap. f. par rindinu.

Uzstalleščana:

Jelgawā: „Balt. Semkop.“ redakcijā, Ratoļu eelā № 2 (šehtā); Rihgā: Leelā Kaleju-eelā № 4, pee Kapteina l. un Lužawa un Buscha l. l. grahmatu-bodēs; Zitur: Pee mahžitajeem, šolotajeem, pag. wezateem, štrih-weereem re. un wišās grahmatu-bodēs.

2. gada-gahjums.

№ 49.

Jelgawā, peektdeenā, 10. dezemberi.

1876.

Bezais gads jau eet uš beigahm un tas laiks ir kļahst, kur laikraksti atkal no jauna teek apstelleti. Tadehl „Baltijas Semkopja“ redakzija šawus zeen. Iasitajus laipni ušaižina, šchihš lapas apstelleschana, ja ween tik eespehjams, **jau preekšč jauna gada išdarit**, tadehl ka žitadi peesubtiščana newaretu kahtigi notikt un bes tam ari nebuhtu eespehjams nolemt, žif eksemplaru uš 1877 gadu jadruka.

Redakzija.

Rahditajs. Laukfaimneeziba. Kā ledus peegahdajams un ušglabajams. — Mašgruntneeki, šehjeet un dehteet kotus. — Teku barošchana un ušaudšmaščana. (Beigums.) — Witeneeļa darbi dezembri. — Par ištenu laitu, kad buhwes un leetu koki zehrtami. — Wišpahriga dala. Pamahžičhana, ka pūsmirušchus žilwekus war atšihwinat (Turpinajums.) — Daščadas šinas. No eesčšsemehm. — No ahrsemehm. — Latweešču teaters Jelgawā. — Sludinājumi.

Laukfaimneeziba.

Kā ledus peegahdajams un ušglabajams. *)

Ledu tagad šahst preekšč daščadeem faimneezibas-noluškeem gadu no gada aišweenu jo wairak išleetat, tā ka tagad gan maš tahdu leelaku faimneezibu atradišees, tik lab piššehtā, kā ari uš semehm, kur seemā nebuhtu par labu ledus-krahjumu preekšč daščadahm wajadšibahm wašarā gahdats.

Bet ari žitu semju mašakās faimneezibās šahst aišweenu jo wairak eeskatiit, ka karštās wašaras mehneščhās ledu uš daudškahrtigu wišfi war derigi išleetat.

Bes ledus peepališdšibas naštahš wašaras-laiķā koki gruhti, labu un šmečigu šweestu ušglabat; un žif labi tas ir preekšč katras nama-mahtes, ka wina wašarā tik dašču baribu, kas lehti šamaitajahš, wehl uš wairak deenahm war ušglabat, tikai zaur ledus peepališdšibas! Žif koki der ledus-aušttee apleekamee pee daudš šlimibahm un žif koki atšpirdšina wehšs dšehreens žilweku wašaras-laiķā! Šhi šakot, par to, žif derigs ir ledus wašaras-laiķā mašās faimneezibās, gan ne weens pats wairs nešchaubīšees, tik ween to daščs labs kahtros šinat, kā lai wišch eespehi uš weeglu un lehtu wišfi few eewahkt peenahžigu teesu ledus preekšč wašaras-laiķa leelakahš dafas.

Bet šchahda ledus-apgahdaščhana nau ari ne maš tik pahrlēezigi gruhta, ledu war ari bes ledus-pagrabeeem it labi ušglabat, ja tik ween to kreetni išdara. Žeru, ka „Balt. Semkopja“ laštajeem nebuhs preti, kad es tē kahdu wahrdinu par peenahžigu ledus-pegahdaščhānu un ušglabāščhānu rakštīšču.

Wišpirms pee ledus peegahdaščhānas ir uš to jarauga, ka to išdara ištēnā laiķā. Ja ween ir kreetns ledus šagatawojees, tad ne kahdā

*) Par to, kā mašee semkopji wišlehtati ledus-pagrabus war eegahdātees, atro-dahš it eewehrojams rakšts ari „Balt. Semk.“ № 2 šch. g.

wišē nau uš to japalaiščahš, ka ledus tahdā buhščhānā wišu zauru seemu ušglabāšees, bet tuhlit ja-eesahst peeweščhāna, jo tik lihdš lehnahš laiks eestahjahš, tad ari ledus top traušlis un nešaturigs. Ledum wajaga buht labam, škaidram, zeetam, un jo beejahš, jo labahš tas ir; ari uš to jaluhko, ka tas teek itin auštā deenā šawesīs. Wišs irdenahš ledus un šneegs no ledus-gabaleem janostkalda.

Jai ledu waretu labi, šakraut kopā, ir wajadšigs, ka glušchi weenlihdšigus gabalus ar šahgi nogreesch, wišlabaki 3 lihdš 4 □ pehdas leelus; ari wajaga ledus-gabalus ahtri iš uhdēna išwiłkt, lai stuhri un mašas nenokuhst waj nenostumbro; wiši gabali, kas nau škaidri un zaurredšigi, ja-atmet nošt.

Kad ledus-gabalu jau deesgan peewesti, tad ja-išmele dšihwoja-mahš mahšas tuwumā kahda pa-ehniņa weeta, ja eespehjams, apakšč kofeem, tad ja-apšihme ruhme no kahdahm 6 lihdš 8 pehdam garumā un platumā un šchi weeta ja-apeek ar glušchi išfi noškalditeem egšu-šareem, ar šahgu-škaidahm pa štarpahm, kam šamihditeem kahdas 10 zolles jabuht augšteem.

Minetā weetā wajaga tadeht tahdu kahtu palikt apakščā, lai wehlah uhdens war zauri špeestees un noškreet, preekšč kam tad ari mašs grahwis jataiša. Uhdens nedrihkt palikt šahwot.

Uš šcho apakščā palikto kahtu nu jakrauj šahgetee tšchetruštuhrigee ledus-gabali kā keegeli žits uš žitu, tik beesi, žif ween eespehjams, un wišās štarpas-ruhmes ar mašeeem ledus-gabaleem, waj wehl labaki ar šmalķahm šahgu-škaidahm ja-aišbahšch. Uš pirmo ledus-kahtu našt otra, un tad tā aišweenu projam, kamehr kaudje 6 lihdš 8 pehdas augšta. Katra jauna ledus-kahtu ir 3 lihdš 4 zolles uš katras pušes ja-eewelk waj japadara šchauraka, tā ka ledus-kaudje beidsot angščā tikai pušs tik plata ir, ne kā apakščā.

Kad nu šcho kaudži leelā šalnā ar uhdēni aplaišta, tad wišās štarpas-ruhmes zeeti aišfalst, un tahdā wišē išdabu tikai weenu weenigu leelu ledus-gabalu, kas šinams wišilgaki ištur, bet tik taht nau par labu, ka wašarā katrs ledus-gabals ar žirwi ja-išžehrt, zaur ko daudš ledus eet šudumā, un ari maš leelatus gabalus dabu. Tapehž dara daudš labaki, kad štarpas-ruhmes kaudje tikai labi ar šmalķahm šahgu-škaidahm, waj ari tikai ar mašeeem ledus-gabalineem aišbahšch, lai newaretu gahšs eespeestees. Tahdā wišē war wašarā leelos ledus-gabalus it weegli išaemt, kas 3 lihdš 4 deenas labi ištur. — Bet nu ir no leela šwara, wišu ledus-kaudži tik labi apklaht, ka lai šiltums pehžat newaretu eespeestees, un jo labaki tas išdodahš, jo ilgaki ledus-

kaudse usglabajahs. Wislabaki us to der smalkas sahgu-skaidas, suhnas, pelawas waj salmu-ekfeki, ari torfa-seme leelös gabalös, bet wisahm schahm weelahn, ko iswehlejahs, wajaga buht saufahm; ja tahs ir flapjas, tad ledus labi neturahs. Apsagam wajaga 2 1/2 lihds 3 pehdas beejam buht, un tuhlit no apafschas sahtot it zeeti pee ledus buht peemihditam. Ja wehl bes tam wisu kaudsi ar garfalmeem waj ihseem eglu-sareem 1 lihds 2 pehdas beesumä apfeds, tad war droschi us to pakantees, us ilgaku laiku ledu usglabat.

Ja ledu grib pehzaf leetat, tad japataifa kaudjes seemela puse augfcha zaurums, ja-isaem wajadsige gabali un tad zaurums atkal labi ja-aifbasch. Ledus pagrabä usglabajahs kahdas 3 lihds 4 deenas, un wehl ilgaki, itin labi, kad to eeseel leelä faste, ko war aifflaht un ko tikai tad atbara, kad sweestu waj ehdeenas, kas us ledu uslikti, grib isuemt. Kastei jabuht apafschä kahdeem zaurumeem, lai uhdens war notezet. Tas labums, kas zaur ledus-krachjumu wasarä panahkams, ir tik eewehrojams un wina usglabajahana ir tik mas ar gruchtumeem faisitita, ka warbuht daschs labs scho rindinu lasitajs apnemsees, few wajadsigo ledus-krachjumu us scho eewehlejamo wihsi eegahdatees.

Sintenis.

Maigruntneeki, sehjeet un dehsteet kofus!

C. D. Leppewitsch'a.

Zenteeni, kas Deewa un zilwezigus lifumus nepahrsahpj un us to tuhlo, saweem pehznahfameem atstaht garigas waj laizigas mantas, atsihtami par koti teizameem un augsti zeenijameem: katris nama-tehws un katra nama-mahte to mehrki panahkt ilgojahs, swehtibu no Deewa isluhgdamees. — Maigruntneekem, bet it ihpafchi mahju-ihpafsch-neekem, tad nu ari gan klahfees pee laika jau apdomat, zenstees un ruhpiigi gahdat, ka wina mantineeki us preekschu nedabu handit wisai leelu buhwokofu- un malkas-badu, kas, ka isleekahs, ne pehz koti ilgeem gadeem teescham sagaidams un tad, weeweif eestahjees, tikai buhs pahrawejams zaur aplam leeleem naudas-upureem.

Pa tehwiiju zekodamam wisur azis kriht leelatas waj masakas dihtas weetas, kas semfopibai dauds mas nederigas, bes ka tomehr tahs drihtstam nosant par gluschi ne-augligahm, jau tapehz ne, ka koti tanis wehl droschi un labi war isbotees.

Sche redsam mukleenus, tur saufas smiltschu-kalwas un fileenus, sche pahrpulshdamo upu-krastus un grahwu-malas, tur stahwu kalnu nolaidenuus, kas wina ihpafschueekem schin: brihscham bes kahda teizama labuma, kopä laikam tuhkstoscheem puhraweetu, kas tehwijai nahktu par leelu swehtibu un jauku gresimunu, kad nemtu tahs apseht un apdehstit ar kofeem!

No ta, ka muhsu teizeenä pilna pateesiba issazita, katris warehs pahrlleezimatees, kam no Aisputes us Leepaju gadifees braukt pa pastes-zeku. Gepretim Bihrawas „Defu-krogum“ tagad zekotajam laipni us-smaida jauns skahbarschu-meschs (Lärchenwald), jauki puschkodams kalnus, kas preeksch ne zil gadu-desmiteem tikai kaditeem un ziteem krummeem bewa ruhmes. Tikpat ari daschäs zitäs weetas leelgruntneeki postaschas pahrawehrtijuschu par patihkamahm, firbi eepreezinadamahm weetahm, ar ziteem wahrdeem sahtot, peepalihdsejuschu tehwiiju isrotat. Un waj tad nu maigruntneeki, palikuschi par sawu mahju ihpafschneekem, wehl kawesees, ari ta darit? —

Us jantajumu: „No un ta tad lai sehjam un dehstam?“ tikai wis-pahrigi dauds mas spehjam atbildet, tapehz ka preeksch wisahm weetahm weenlihdfigi derofschus kulturäs-lifumus newar faraksttit, it ta tahdi, ka sinam, ari nepastahw laufkainneezibas aprinki, kad p. p. gribam eegrosit wairaf-lauku-fainneezibu zc. Kur mescha-kulturäs isdewuschahs tuwumä, tur mudrs zilweks weegli wareja noskatitees, ka pee tahm tapa strahdats. Wajadsigo padomu tomehr ne weenam neleegsim, kas zaur „Balt. Semf.“ to pagehretu, protams ja lihds ar to nebuhs aismirsis ar skaidreem wahrdeem issazit, kahda ta weeta, ko nodomajis nemt preeksch mescha-kulturäs.

Wispahrigi jafaka, ka maigruntneekem kofu sehshana jo deriga ne ka dehstischana, wiswairaf kad mescha-kulturai nemami jo plaschaki strehki, tadeht ka pirmaja buhs isbarama weeglafi un ar masaku darbaspehku ne ka dehstischana, kas peeprasa ne ween kreetnatas sapratibas un ismanibas, bet ne reti par stahdeem ari leelatas naudas-tehreshanas. Shpafchi sehjami ir osoli un preedes, tad sehjami waj dehstami behrsi, egles un skahbarschi, kamehr wisi ziti kofu labaki isdodahs, kad tos dehsta.

Kad nu mescha augti nenahf wis rokäs tik ahtri ka lauka-augti, jo wairaf turpreti tikai wehlahahm pa-audsehju nahf par labu, tad nu tas nan wis weenalga, lahdi kofu top nemti kulturä. Us schi teizeena plaschaku isskaidroschanu tomehr schim brihscham, ruhmes dehft, newaram eelaihtees, tikai eespehjami ihfa mehrä dosim kahdus no teem padomeem, kas pee katras kultuweerejamas weetas dauds mas ir wehrä leekami.

Nemsim tad nu tahs raksteena eesahkumä usrahditahs weetas, kas labibas-kopshanaui waj teizamo plawu eetaifshanaui nederigas un tadeht preeksch mescha isredsetas, pa weenai zil ne zil tuwaki apstaitit.

(Turpmat beigums.)

Tetu barofschana un usaudsinaschana.

(Stat. № 48. Beigums.)

Linscheklu rauschus war ari wehlah, kad tekam wairs nan tit dauds tauku jadod, koti labi leetat. Tanis ir 10 procentu tauku un atneschanahs starp protein-weelahm un ogfugidrateem 1:1,46. Ta tad 12 lihds 16 mehneschu wezam tekam, kuram us 100 mahrz. meefas swara jadod if deenas 0,30 lihds 0,20 mahrz. tauku, war it labi linscheklu weeta dot linscheklu rauschus. Podä rauschu ir kahdas 2 lihds 3 mahrz. tauku. Ja nu telam jadabu if deenas 0,30 lihds 0,20 mahrz. tauku, tad preeksch tam wajaga 2 lihds 3 mahrz. rauschu 20 lihds 25 nedeku wezi teki swer kahdas 300 mahrz. un tapehz teem jadabu 1 1/2 lihds 3 mahrz. rauschu par deenu. Zaur to, ka rauschös ir dauds protein-weelu, tad war tahdu baribu, kurös scho weelu mas, zaur rauschu peejaufschanu padarit ari schini sinä preeksch barofschanas derigaku. Scho abejado weelu atneschanahs meefa ir pehz Riithna:

	protein-weelas	Ogfugidrati.
pee 6 lihds 8 ned. weza teka	= 1	2,06
„ 1/4 gada	= 1	2,60
„ 1/2	= 1	3,25
„ 3/4	= 1	3,90
„ 1	= 1	4,60
„ 2	= 1	5,68

No eesahkuma jatihko ar weenu us to, ka schihs abejadas weelas buhtu bariba tahdä pascha mehrä, ka peenä. Beens tuhlin pehz gows atneschanahs fatura masak tauku un wairaf uhdena, ne ka wehlah. Saldu peenu apmaina pee tetu dsirdischanas tahdäs fainneezibas, tur is salda peena seerus gatawo, ar saldu peena fulu. Si schahdas fulas ir seera-weela gandrihs wisa isschirta, kamehr turpretim tauki un peena-zufurs fulä wehl atrodahs, un tapehz atneschanahs starp protein-weelahm un ogfugidrateem ir = 1:9,00. Tahdas baribas, kas tik mas protein-weelu fatura, nepeeteel un tapehz tekeem, kuras ar peena fulu baro, jadod klah bariba, kura bagata ar protein-weelahm. Preeksch tam it ihpafchi der linscheklu rauschi, kuri ari zaur sawu fosfor-skahbes faturu tahdeem lopeem derigi, kas ahtri attihstahs, kamehr turpretim no rap-schu rauscheem jafargajahs, tapehz ka tanis ir daschas skarbas dakas, kas telem preeksch baribas nau derigas. Linscheklu rauschi top pa preekschu uhdeni ismehrzeti un tad ar zitu baribu kopä tekam doti.

Aufas fatura wairaf tauku, fosfor-skahbes un kalku, ne ka zita labiba un tapehz tahs preeksch jauneem lopeem par wiseem ziteem graudeem derigakas. Bet aufas ir ari weegli sagremojamas, tapehz ka stehrkeles, kas aufas, ir smalkas un weegli kuhst, kamehr turpretim

rupjas stehrkeles (kartupetu) gruhti fagremojamas un tapeh3 pee jaunem lopeem nefagremotas pahreet isfahrujumods.

Ja ausas dod tekeem supas wihse, tad tahs pa preekshu rupji famat, miltus zaur fijaschanu no tschaumalahm (fehnalahm) atschkir un tad 'ar wahroschu uhdeni aplej. Wahrit to newajaga, tapeh3 ka tahs ari ta ir weegli fagremojamas. Wezakeem tekeem war ari ausu pelawas peejaukt klast, bet is pehbejahm pa preekshu putekki ja-issija. Ausas peh3 G. Wolffa ispehtijumeem ir atneschanahs stary protein-weelahm un ogflugidrateem = 1:5,03. Ta tad tekeem pee ausahm japeedod wehl protein-weelas klast, kamehr pee leeleem lopeem, ka rahdahs, ausu ween peeteek. Ausas baro weenadi, ne-uspshsch wehderu un pajaurinot gremofchanas organus. Schahdas ihpashibas preeksh jaunem lopeem it ihpashchi derigas. Us 100 m. meefas swara dod 1 lihds 1 1/2 m. ausu.

Meeschi top ari tekeem peena weeta doti, bet nau nebuht tif derigi ka ausas. Tee ir gruhtal fagremojami, skahbst ahtri, zaur ko wehdera-slahbe un zaur-eeschana pee tekeem rodahs. Meeschu miltus iswahra pa preekshu supa (putra), kurai peelej nokraistitu peenu klast un tad dod tekeem. Graudods meeschus ne kad newar tekeem dot, zitadi tee pahreet gluschki wesele un nefagremoti isfahrujumods. Bet peh3 Haubnera domahm (Haubner, die Gesundheitspflege der landwirthschaftlichen Hausfaugethiere, 2. Auflage) meeschi ari supas wihse doti, nau derigi, bet zaur teem nogurst, peegloto un peeshahbst gremofchanas organi. Meeschods ari tauku ir masak ne ka ausas; atneschanahs ir stary protein-weelahm un ogflugidrateem peh3 Wolffa = 1:7,01 un tapeh3 ari ar meescheem ween protein-weelu nabadsibas peh3 ne kad newar barot.

Turpretim meeschi, kas pahrwehrti eefala, ir weegli fagremojami un preeksh gremofchanas organeem derigi, kaut gan tee pee dihgshanas kahdu daku no protein-weelahm pasaude un tahs tapeh3 wehl masaka mehra fatura, ne ka skaidri meeschi. Atneschanahs stary protein-weelahm un ogflugidrateem ir eefala = 1:8,67. Tapeh3 eefals nau gan tif sahtigs, ka meeschi, bet tas ir daud3 weeglat fagremojams un war ar nokraistitu peenu kopu gluschki labi pee teka salda peena weetu ispidit.

Sirni ir zaur sawu bagatu protein-weelu faturu sahtigata bariba, ne ka labibas graudi, bet tee gruhti fagremojami un lehti uspuhshsch wehderu. Tapeh3 tee jadow ar siuu jaunem tekeem, kuri jau kahdas 8 lihds 10 nedekas wezi. Ar sirneem baroti teki aug ahtri un speh3igi, bet dabu ari beeschi zauru wehderu. Tapeh3 to nedrihst dot leela mehru, bet us 100 m. meefas swara tikai 1/2 lihds 1 m. sirnu, kuras wajaga mihstus iswahrit, kreetni fastampat (samihzit) un tad remdenai teka dsirai peemaisit klast. Ta ka sirnds atneschanahs stary protein-weelahm un ogflu-gidrateem = 1:2,30, tad pee sirneem jadow klast bariba, kura mas protein-weelu.

Pehdigi ir feens ta bariba, kuru teksh no zeetahm baribahm wis pa preeksh usnem; jau peh3 14 deenahm tas sah3 feena sahlites lasit. Kad ari teksh eefahumu tikai speh3ledams un koti masu mehru feenu eh3, tad tomehr pahri nedekas weh3at jau pee teka rodahs ihsteni wajadsiba peh3 feena. Wislabat ir, kad tekam dod smarschigu pfawu feenu, kusch ne ween ir dabiga, weegli fagremojama bariba, bet peh3 Haubnera ari koti derigs preeksh gremofchanas organeem un ustura tos normaliga buhshana. Ka tekeem lakki un fosfor-slahbe wajadsiga, to jau minejahm. Laba pfawu feena newar ne ar kahdu zitu baribu apmainit. Tekam newajagu dot atahla, leh3u, ahbolina un sirnaju, tapeh3 ka tee gruhti fagremojami. Purwu feens, ka ari fapelejis feens tekeem skahdigs.

Tekeem sakrahjahs wehdera no dsiras beeschi wehdera-slahbe, zaur ko tee dabu zaurwehrtichanu un koti nowahrgst. Pret to war leetot krihtu, no kura war leelaku gabalu file eelikt, Ja nomana, ka teksh tih3o peh3 krihta usnemshanas, tad to war safmalzinat un stary baribu eekaisit. Tapat ir teizami sahli file eelikt preeksh laisshanas,

lai teksh, kad tas sah3 wairaf zeetas baribas eh3, waretu weeglat scho baribu fagremot. R.

Biteneeka darbi dezembri.

1) Schini mehnesi bites no biteneeka ne ka zita nepagehr, ka tikai meeru: winas grib pa wisam netrauzetas buht. (Skatees Balt. Semf. N. 3. no 1876: „Biteneeka darbi janwari.“) Tomehr lai biteneeki nedoma fnaust, tapat ka wina bites, kuras wasara strahda deenahm un naktihm. Turpreti tam jamahjahs no bishu grahmatahm un awisshim sawas bites wasara jo labaki apkopt. Tadeht, ja tew wehl nau, tad nopehrzees: „Ih3a mahziba, ka bites jakopj un ja-andsina,“ „Bishu grahmata, jeb: Ih3a pamahzishana, ka bites kurseme un Widseme jakopj,“ „Ih3a pamahzishana ka Wahzeeschu seme tagad bites kopj,“ „Bishu kalendere,“ „Baltijas Semkopja“ 1875. un 1876. gada gahjumu. Tikai ne-aismirsti ari us 1877. gadu „Baltijas Semkopi“ apstellet, kur us preekshu jo pilnigatas mahzibas par bishu kopschanu tiks pasneegtas, ne ka lihds schim buh3i lasijis. Un raugi ari pee kahdas bishu kopschanas beedribas eestahtees, kur ari daud3 ko no jauna dabusi mahzitees.

2) Iffargi sawas bites no falteem wehjeem zaur tam, ka stropus apleez ar flujahm waj garkuhseem, lai tahm nau tif daud3 ja-eh3 un ja-puhlejahs few wajadsigo siltumu sagatawot. Tatschu neapshedes fewi tapat, ka sawus bishu-stropus apshedi, bet strahda sirdigi ween pee stropu taisshanas un islahpishanas. Ja pats neproti; tad apgahda few tahdu amatneeku, kas to darbu gruntigi prot, waj apstelle few wajadsigo stropu skaitu un pee bishu kopschanas wajadsigos eero-tshus pee kahda usizama amatneeka, kas tos taisa. Bet tikai ne-aismirsti wajadsigo naudu apstelleschanas wehstule eelikt. Pats tad kerees jautri pee zita darba, lai isdoto naudu wari atpelnit. Par stropeem un eero-tsheem atrodi jo skaidratas sinas angsham mineta „Balt. Semf.“ numura. R. Grunhof's.

Par ihsteno laiku, kad buhwes un leetu koki zehrtami.

Daud3 semkopju wehl ar weenu deesgan un peenahzigi ne-eewehro un ne-atsihst to swaru, kahds us tam leekams, ka buhwes un leetu koki teek meshu ihstena laika zirsti. Daud3 eh3u, daud3 ratu, kamann un ragawu, ezeschu, arflu u. t. pr. diwreis un trihskahrt tif ilgi isturetu, ne ka tas tagad noteek, ja tos peedshwojumus isleetotu, kas jau preeksh daud3 gadu simteneem eewehroti. Ta pat pilsehtas, ka ari us semehm daud3 koku eh3u redshamas, kas daud3 wezakas ne ka 100 gadu un tatschu wehl gluschki labi usturetas, turpreti daud3 zitas eh3as, kas preeksh kahdeem 10 lihds 20 gadeem buhwetas, jau sah3 puht.

Kapeh3 tas ta ir, ka labad tif daud3 ratu riteni, afes, koka tilti, muzas, spani, seh3as meeti un t. pr. nau stipri, eeme3li us to pa leelakai dakai eeksh tam meklejami, ka preeksh tam isleetoti koki par wehlu zirsti. Jau preeksh trih3simti gadeem tika tas sakams wahrds zeena un goda turets:

„Kas sawus fokus preeksh seemas shwehtkeem zehrt, ta eh3as desmit reis tif ilgi stahw, ap 20. janwari koka sula sah3 tezet.“

Daba eedala koku augshanu it gadus diwas gadskahrtas un proti no seemas lihds wasarai un no wasaras lihds seemai.

Seema, jau no janwara reh3inot, koks usshah3 sawu jaunu dsihwibas gadu, sula kah3j us augshu, ronahs jauni pumpuri un koks sah3 augt zaur to, ka jauna malkas kahrtu stary luh3u un misu peemetahs. Otrah gadskahrtah, no seemas lihds wasarai, daba nodarbojahs ar jaun-pee-augshahs malkas pahrwehrtichanu par ihstenu malku. Sula, kas pirmah laika pa sulas-reereem (zelineem) us augshu kah3j, schos reerus pa wisam peepilda un par mih3steem padara, rudeni teek koti pahrwehrtita, paleek weenumehr beesaka un peh3 tam, pee kahdas fortes koks peeder, ka gumija jeb shweti peemetahs pee sulas-reeru seenahm, zaur ko koks paleek sh3stis un zeets.

Za nu loku nozehrt pirmā gadskahrtā, pavašara eefahkumā, tā warbuht starp februari un augusta mehnefi, tad uhdēnaina šula atronahs wišōs koka reerifchōs (zekōs), koka schkeedris ir mihtfīs, ehrens, un koti weegli šaprotams ka tahds koks newar zeets un stiprs buht.

No augusta mehnefcha rehknot, tad šula tatschu jau paleef beefaka un ar katru mehnefi koks ari paleef jo zeetaks, tā ka dezembera mehnefi tas ir zeetaks ne kà zità laikā, zaur ko tas ari panahf wisleelako stiprumu.

Lai waretu pahrlēezinatees no tam, zil zeeti un stipri ir tahdi koki, kas daschaddōs mehnefchōs seemā ziristi, tad ir schahdi ismehginajumi notureti.

Tschetras preedes no weenada wezuma un weenadā semē, weena blakam otrai augufe, tifa nozirstas, weena dezemberi, otra janwari, trefcha februari un zetorta merzi; wišas tschetras tifa tad weenadi par balkeem tschetrfantigi apzirstas, un 4 ašis garas, lihdi junija mehnefcham preefch kalteschanas noliktas. Tad wiši schēe 4 balki tifa weens otram blakam uš augstahm stalaschahm nolikti un widū teem šwagi šwari peefahrti. Merza mehnefi zirstais balkis luhša jau pee šwara no 1100 mahrz., februari zirstais pee 1300 mahrz., janwari zirstais pee 1600 mahrz., un dezemberi zirstais tīfai pee 2000 mahrz.

Dezemberi ziristi sehtas un loku meeti bija pehz 15 gadeem wehl stipri, kamehr merzi zirstee meeti jau pehz 2 lihdi 3 gadeem semē bija šapuwuſchi. Diwi ratu riteni lola-gabali tifa no ofola taiſiti. Ritenis, kas no merza mehnefi zirsta koka bija gatawots, palika jau otrā gadā nederigs, kamehr otris ritenis, kuru no dezemberi zirsta koka taiſija, pee stipras bruhkes 6 gadu laikā labs palika. Diwas no ofola koka taiſitas wahtes ar špirktu peepildija un labi aiſspundeja. Pehz gada truhša tanī wahti, preefch kuras koks dezemberi bija zirstis, tīfai 2 stopi, kamehr tanī wahti, kas no merza mehnefi zirsta koka šagawota, iſtruhša 18 stopu.

Tā pat ir ar kokeem preefch wišahm zitam leetahm wišā šaimneezibā un ari ta malka preefch dedſinaſchanas, kas pee laika dezemberi un janwari zirsta, iſdod wairak ſiltuma ne kà wehlat zirsta malka.

Lai schēe šwarigee peefſihwojumi tapehz il katru ſemkopi uš mudinatu, ſawus kokus preefch wišas zitas bruhkes, tīf agri zil ween eefpehšams seemā nozirst, jo zaur to wiſch panahšs pee ſawahm ehſahm un ſaweem ſaimneezibas riſkeem leelu labumu. Sintenis.

Wiſpahriga daſa.

Pamahziſchana, kà pušmiruſchus zilwekus war atdſihwinat.

No L. Detmana. (Stat. N. 43).

II.

Kà war no noſalſchanas iſſargatees. Nebuhs ne weenam patihkami, leelā ſalā laukā dotees, bet zilweks, ſchihš paſaules wehršs, ari ſchini leetā atweegloſchānu ne-atrod. Za tas grib dſihwot, tad tam jakuſt, ir tad, kad aiſ leelas ſalnas putni no gaiša kriht ſemē. Kas war wišas wajadſibas iſſazit, kas zilwekus ſtubina, tilkab waſaras karſtumu, kà ari ſeemas aukſtumu pahrlēzeem laiſi, jeb tanī eebriſt. Liktens weenu ſchā, otru tā peefpeeſch ſawu dſihwokli atſtaht. Atnahl ſina, ka tahkumā mihtfch radineeks uš mirſchānu ſlims, waj nu gaidihš, kamehr peelaidigs laiſs atgadifees. Schodeen iſbrauz zeta-wihrs ar leetu, un rihtā jau ſalſt, ka ſakim azis ſprahgſt ahra. Zeta-wihram tadēht uš zeku dodotees, uš wiſeem atgadijumeem pareiſi jaſagatawojahs. Kas it ihpaſchi loti ſaltā laikā eewehrojams, to nahkoſchās rindinas pamahzihs.

Kam loti ſaltā laikā tahku jabrauz, ja-eet jeb notak aukſtumā ja-uſturahs, tas lai papreefch kreetni pa-ehd. Baribai wajaga ſpehzigai

buht, lai tadēht mahgai ilgaku laiku buhtu darba, baribas weelas ſagremot, zaur ko meefai ſiltums rodahs. Pee gauſi ſagremojamas baribas peefkaita: Schahwetu zuhkas gaku, ſchahbus kahpoſtus, ſirnuš, pupas, ſikkenus u. t. j. pr. Uri uš zeta ſchahda bariba eewehlejama. Tur preti no wiſa ta jaſargahs, kas zilweku nogurdina un meegainu padara. No ſtipreem dſehreeneem, kà: wihnu, brandwihnu, alu u. t. j. pr. it ihpaſchi teem jaſargahs, kas to naw raduſchi, jeb kas ſchos dſehreenuš par daudſ leelā mehrā bruhke. Stiprs dſehreens zilweku apreibina un ahtri eemidſina. Kas brandwihnu raduſchi dſert, tee labi dara, kad tee to ar ſadrupinatu maiſi, kimenehm jeb zukuru ſajauz, jeb glahſiti eedſehruſchi, minetas leetas uſkoſch. Kam leelā ſalā brauſchus jareiſo, lai ilgi neſeſch uš weetas, it ihpaſchi kad mana, ka aukſtums meefu aiſnem; wajaga tur preti no rateem iſkahpt un tīf ilgi kahjam eet, kamehr meefa atkal peeklahjigi ſiltumu ſajuht. Zaur ſkreeſchānu ſaſilditees nau eewehlejams; jo peekluſe meefa ahtri meegam padodahs. Kad zilweks peefpeeſts, ilgaku laiku ſalā uſturejees, tad tam weenu-mehr jakuſt, alaſch rokas kruſtiſki pa plezeem jaſaſit, jaſehka un jadanzo, lai kahjas nenofalſt. Meegam nebuht nau japadodahs; jo leelā ſalā tas kà leetuwehns wirſū ſeſchahs. Kad redſ, ka apreibis zilweks tam neſpehſ atturetees, tad tahds ar waru peefpeeſchams kuſtetees.

Kam ſtiprā ſalā uš zeku jadodahs, tas

- 1) lai ſilti apgehrbjahs;
- 2) wihnu, brandwihnu, alu un zitus apreibinadamus dſehreenuš nedſer;
- 3) lozekkus ar leſchpapihri aptin;
- 4) lozekkus ar taukeem jeb eku eerihwē;
- 5) ſilt-alu jeb kaſeju eedſer;
- 6) kamparu panem lihdi, un kad noguris juhtahs, maſu gabalinu no ta apehd, tas ſpehkus atkal atjauno un dod ſiltuma.

(Turpmat wehl.)

Daſchadas ſinas.

No eefſchſemehm.

No Jelgawas. 1. dezbr. notika Dobeles apr. 3. apgabala jauno kareiwu loſeſchana un 2. dezbr. winuš peenehma un noſwehrinaja. Saſaukti bija 203 jaunekti, no teem panahza I. ſchēiras atweeglinaſchānu 76, II. ſchēiras 41 un III. ſchēiras 5 jaunekti. Peenehma 60, atſtahdinaja 7 un kà nederigus atrada 10 jaunekkus. — 11. nowbr. pawakarā, kà jau iſg. num. ihſi peeminejahm, uguns pahrlwehrtā Leel-Swehtes Wilpleku meſchſargu riju par pelnu-kaudſi. Par uguns zehloni mums ſino: Kalpi kuſtijuſchi linus kloni un kahds no ſcheem kuſtijuš ſawus paſcha linus labibas-ſchahweſchanas meetā. Schis pats pehzat gribedams pihi aiſmehtet, wiſzis ſehwelkozinu un degoſchais ſoſfors eekritis linu-pluhkſnās, kas ar ne-apmanānu ahtrumu ſahluſchās degt, tā ka ihſā brihdī wiſa ehka ar teem tai blakus uſglabateem buhw-balkeem, kuru bijuſchi pee pahri ſimts, ſuduſe uguns-leefmās.

Kurſemes muiſchneeki pehz Wald. w. — tā pat kà Wiſſemes un Igaunijas — ir eefneeguſchi augſtam Rungam un Deifaram adreſi, kurā apleezina ſawu zeeſchako padewibu un iſſaka gatawibu uš wiſadeem upureem, kahdus nahkami laiſi waretu praſit.

Kulbigas aprinki par prahweſtu ir iſwehlets Strundas draudſes mahzitajs v. Grot l. Schini paſchā aprinki Iwanbē par draudſes mahzitaju eewehlets kandidats Runzler l.

No Durbes puſes. Mums ſcha gada plauja — wiſpahrigi nemot — pušlihdi laba iſdewahs, kaut ari pagahjuſe ſeema daudſ ſchahdeja, puhrus, ahbolinu un pa daſai ari rudſus iſmaitadama. Seens ſemes plawās bija labi audſis, daſcham wairak ne ka pehrngad, bet purwu plawās plahnaks; rudſi daſcham labaku raſchu iſdewa, ne

ka pehrn un tur preti dascham ne daudj wairaf, kà sehflu; seemas-puhri gan drihs wiſeem bij ja-ſjar, tik reteem kahds magums bij atlizees; wafaras puhri un meeſchi puſlihdj labi; auſas un ſirni labi; lini un kartupeki koti labi. No beidsamajeem daschi retu leelumu ſaſneegufchi: daudj tahdu, kas ſwer wairaf ne ka mahrzinu. Manà laukà weenu atrada, kas 1³/₄ mahrz. ſwehra. Bet, deemſchehl, kam grunts ſemes angufchi, koti ruhſe; dascham jau wairaf pa puſei un jabaidahs, ka lihdj pawafaram ne ſehkla ne-atliks; koku-augku bij koti maſ; ſihtas ſatnes labas, tikai kaſpoſtus un ſpruhtas par ſauſo ſilto laiku knuſchi (ſemes-blufas) apſtahja un no-ehda lapas. — Preekſch kahdeem 8 jeb 9 gadeem iſzehlahs Durbe dſeedaſchanas-beedriba. Iſhà laikà prahws pulzinsch dſeedataju radahs, un arweenu wehl nahza klah. Bet tik lihdj, ka preekſchneeſiba ſahka no beedribas naudas runat, tad ſahka zits pakaf zita atkal no dſeedaſchanas atrautees, un iſhà laikà beedriba bij iſnihkufe. Tà pat preekſch 1¹/₂ gadeem zaur S. Engel un nel. mahzitaja Katterfeld f. l. gahdaſchannu ſaſtahbijahs ſemkopibas-beedriba, Dobeles ſemk. beedr. ſaru-beedriba; bet ſchi deemſchehl, ne gadu nepaſtahweja. Ar ſkolotaju-konferenſehm kà leekahs, ari nu wairs daudj ne ko uſ preekſchu ne-eet. Tagad ir nodomats, lihdjſchinigo Durbes elementarſkolu par kreisſkolu pahrwehrſt. Kà ar ſcho nodomu weikſees, to turpmak dſirdeſim. S. Anderſon.

Ahrlawas dſeedataju-koris ne wis weenreis klawſitajus eepreezinajis ar ſawahm garigahm un laizigahm dſeeſmahm Ahrlawas un Talsu baſnizàs, uſ jaukahs Ahrlawas puſſalas un zitahm weetahm. Ahrlawas dſeedataji ari dalibu nehma pee Dobeles un Rihgas dſeedaſchanas-ſwehtkeem, un parahdija, ka wineem, ſem ſkolotaja Meyer f. wadiſchanas, nau wis jakaunahs, muſhu labatahm dſeedataju beedri-bahm blafus ſtahtees. Bet kà tagad dſirdu, tad ſchis teizamais noluhſ ſahlot nihkt un dſeedataji aiſweenu maſaf paleekot, tà ka jadoma, ka pehz laika mihtee Ahrlawas dſeeſmu-ſkandinataji tik wehl daschu klawſitaju atminà buhs atrodami. Kaut waretum ſchihſ nihſchanaſ domas pee malas meſt un nahkoſchà ſeemas-ſwehtku wakarà Ahrlawas baſnizà, pee koſchi apgaifmotahm eglitehm, Ahrlawas dſeedataju-kora ſkanaſ baſſis atkal dſirdet. R.

Melaimigi gadijumi. 2. nowbr. nodega (Dob. apr.) Wol-guntes Pirmata mahjas rija. Stahde ſneedsahs lihdj 600 rubl. f. Uguns iſzehlees zaur puſſchu ne-uſmanibu. — Tai nakti no 30. uſ 31. oktbr. nodega (Dob. apr.) Kalna-muiſchas Pelweda mahjas rija. Uguns iſzehlees zaur ne-uſmanibu un ſlahde ir pa wiſam 700 rubl. f. leela. — 21. oktbr. nodega (Bauſkas apr.) Bredenes muiſchas rija, ſlahde ir uſ 2300 rubl. f. aprehkinata. — 25. oktbr. nodega (Bauſk. apr.) Wez-Saules Gobeſ-Kurſemneela mahjas rija; uguns iſzehlas ap to paſchu laiku, kad wehl mahjas laudis gar lineem ſtrahdajuſchi. Stahde ir uſ 1869 rubl. f. aprehkinata. Wainigs ir kahds 3¹/₂ gadus wezs ſehns, kas pee degdamahs kraſſns ar uguni ſpehlejees. Sehns pats ari leefmàs atradis nahwi.

No Rihgas. Rihgà eſot kahds kungs, ar wahrdu Wàhner, atbrauzis, kas gribot degoſchà namà publikai iſrahdit uſwalku, ko kahds Sweedris Deſtberg iſgudrojis un ar kuru warot it droſchi uguni ſtrahdat. Schis uſwalks jau iſmehginats Berlinè, Pehterburgà, Mehwele, Tehr-patà, un wiſur par derigu atrahs.

No Igaunijas. Uſ nahkoſcheem Igaunu dſeed. ſwehtkeem lihdj ſchim peeteikufchees 58 dſeedataju un 34 ſpehletaju kori, pa wiſam kopà 92 kori ar 1085 dſeedatajeem un 362 ſpehletajeem. Tà tad ſchee nahkamee Igaunu dſeed. ſwehtki ir jau lihdj ſchim Latweeſchu pirmos wiſpahrigos dſ. ſw. ar dſeedataju, ihpaſchi ar ſpehletaju ſkaitu pahrphejuſchi. Uſ peemineem Latw. dſ. ſw. bija 1019 dſeedataju un tikai 16 ſpehletaju jeb muſklantu; Igauni leekahs leelaki muſikas kopeji buht, ne kà Latweeſchi. Schee kori eſot no wiſahm Igaunijas puſehm; no Weromas aprinka ween 19; no Peterburgas weens dſee-dataju un no Latwijas weens ſpehletaju koris. — Igaunu awiſe „Ceſti Poſtimees,“ kurai uſ Piniyas iſſtahdi ihpaſchs koreſpondents

bijis, dod garaſu aprakſtu par to, ko tas uſ iſtahdi un ihpaſchi Pinijà redſejis. Winſch rakſta, ka Piniyas iſſtahde bijuſe pahr wiſahm lihdj-ſchinigahm Baltijas iſſtahdehm leelaka. Katalogs bijis trihs datas kopà 14 loſſnes leels. Uſ iſtahdes bijuſchas daudj eewehrojamas leetas, kas leezinajot, ka Pini eſot Igauneeem un Latweeſcheem wiſabi labu ſoli preekſchà un abahm pehdigahm tautahm eſot no teem ko mahzitees. Ihpaſchà nodatà bijuſe Piniu apgehrbi, mahju leetas un ehku muduti no wiſahm Piniyas puſehm, ko tureenes ſtudenti ſakrahjuſchi un iſſtah-dijuſchi. Ari mahkſlas-darbòs Pini eſot eewehrojami, kaut gan wineem ne-eſot wehl mahkſlu-akademijas. Wiſchu greeſejs Walters Runebergs, ſlawenà Pini tautas dſeeſmineeka Runeberga dehlz, bijis ar daudj no ſaweem ſkunſtes-darbeem uſ iſſtahdes, no kureem muſhu augſtais Kungs un Keiſars weenu nopirzis. Pini tautas ſkolàs topot jau ſkolneeku wehriba uſ mahkſlas leetahm greeſtas. Wineem eſot jau diwas mahk-fleneeku beedribas, no kura hm weenai eſot 1300 beedru. Schihſ beedribas uſturot katra ihpaſchu mahkſlu-ſkolu, kuras topot jauneki un jaunekles mahzitas. Uſ iſſtahdes bijuſchas 47 awiſes iſſtahditas 23 Piniu un 24 Sweedru walodà, beſ tahm topot wehl Peterburgà diwas un weena awiſe Seemel-Amerikà iſdotas, jo pehdiga weeta eſot kahdi 10,000 Piniu, kuri kaut gan ſtarp ſweſchahm tautahm dſihwojot, kopjot un zeenijot ar weenu ſawu mahtes walodu. Ari Piniu ſkolu iſſtah-dijumi rahdijuſchi ka tur ſkolas buhſchana muſhu Baltijai daudj preekſchà. Wineem eſot 29 amatneeku ſkolas ar 79 ſkolotajeem; preekſch nereſſigeem diwas un kurlmehmeem 4 ſkolas. Skolas, mahjas un eetaiſes eſot koti ſlawejamas. Ihpaſchi ar mahjlopu audſinaſchannu un modereſchannu Pini derot daudj tautahm par labu preekſchihmi. Daudj tuhktoſchu mahjlopu un pudu ſweeſta un ſeera topot pa gadu iſ Piniyas uſ eekſch- un ahrſemehm iſweſti. Lappas Mahrſinſch.

No Tehrpatas. Turenes awiſes ſino, ka 29. nowbr. atfauts, pa Tehrpatas-Lapſas dſeſſs-zeku ſahkt prezes weſt.

No Karkowas. Schejeenes pilſehtas pahrwalde noſpreeduſe, ka ſchenku jeb wiſnuſchu ſkaiſs buhtu pamafinajams un proti no 500 wiſnuſcheem tikai 274 wiſnuſchus atſtaht un patenti preekſch wiſnuſcha tikai dot uſ eefneegtu luhgſchanaſ-rakſtu. Eefneegti tituſchi kahdi 3000 luhgſchanaſ-rakſti, tà ka tikai maſu datu no teem ſpehs eewehrot.

No ahrſemehm.

Politikas pahrkſtats.

Politikas pahrkſtatu rakſtit, t. i. ar ihjeem wahrdeem tos leelatos notikumus ſtarp walſtihm kopà ſanemt, ir gruhta, koti gruhta leeta, kad ſchee notikumi jo deenas jo raibaki paleek, kad pahrkſata pa wiſam truhtſt, kas galà notiks. Bet waj tadeht lai paleekam uſ weetas ſtah-wot, ka koti un kruhmi zelà? Tapehz, kaſpſim atkal pa ſolitim uſ preekſchu.

Ciropu apluhkojot mums it ne wikus atkal un atkal azis greeſchahs uſ deenwideem. Tur tagad iſpildahs labš gabals no zilwezes un attihſtibas wehſtures, tur ſmol un waid tuhktoſcheem kriſtigo ſem wehrdſibas un netaiſnibas juhga, tur tagad leelwalſtu weetneeki ſanahkuſchi noſpreeſt par winu turpmako likteni, par meeru waj ſaru. **Ihſtà konferenze** 7. dezembri wehl nebija eefahkufehs; bet gan ſihtni, ſem Kreewijas ſihtna, generala Ignatjewà, preekſchſehdeſchanaſ, jau pa-ilgu laiku iſ deenas notur tà ſaukto preekſchkonferenzi, uſ kuru mehgina to punktu deht weenòs prahtòs ſanahkt, kas ihſtai konferenzi wiſgaligas iſpreeſchanaſ deht buhs preekſchà leekami. Wiſ-pahri war ſazit, ka Kreewijas preekſchlikums (ſtat. 47. n. 378 lap. puſe) no wiſahm puſehm teek par pareiſu atſihts un netruhtſt ari ahrſemès ne wiſru nedj laikrakſtu, kas to par to ween weenigi riſtigo atſiht. Bes ſchi preekſchlikuma wehl teek par waijadſigu atſihts, ka Montene-grijas robeſchas japaleelina un ka Serbijai japaleek ne-aſiſtkai. Preekſchkonferenzes waldot meers un laba ſatifikanaſ un Augku ſihtnis Salisbury fateekotees it draudſigi ar muſhu walſts-ſihtni

Ignatjewu. Dà tad waretu domat, ka nu taf reis buhs meers wirs jemes. Bet ar scho zeribu waretu it lehti kaunā palikt, jo tas swariga-kais punkts, proti par apgalwofchanu, ka konferenzenzespreedumiteescham tiks peepilditi, wehl ir pahrspreeschams. Un eekam schis spreedums wehl nau eefahzees, ir politikas gaisā jau atkal pawisam ziti mahfoni fazehluschees. Dihds schim bija gandrihs kà nospreests, ka Kreewijai zaur sawu kara-spehku schis nepatishlamais, bet wajjadsgais polizejas-darbs ja-usnemahs. Tagad nu ir likts preekschā, ka tas peenahfotees tahdahm walstihm, kam pee wifas schihs leetas ne kahdas dalibas nau. Kreewija ir ar to buhtu meera, bet kà tas isdarams? Tahdas brihwas walstes buhtu Italiya, Belgija un Schweizija. Bet nu Austrija ne us kahdu wihs negrib peelaiht, ka Italiyai tahds usdewums tiktu ustizets, jo stary schim abahm walstihm pastahw wez' un wezs naids, kas zaur tam it lehti waretu darbds pahreet; tadeht Austriyai it nebuht nau ween'alga, waj Italiya stahw it meerigi, waj schi kustetees — us winas robeschu pusi. Belgija un Schweizija atkal jautā: kas tad mums atlihdsmahs muhsu isdoschanas, kas zaur tahdu rihtofchanu zeltees? — Dà tad us schi nodoma ispidbifchanos atkal mas zeribas un beidsot wif foki schini leetā aifwedihis atpakaf us wezo weetu, us to wahti, kuru laikam bes Kreewijas palihga nespehs wis dseedet. — Sawā laikā mehhs zeen. lasitajus darijahm usmanigus us tam, zil mas Anglu meera-politikai war tizet; tagad nu muhsu wahrdi pa dakai jau buhtu ispidbijuschees. Tomehr Anglu walde ir weena pate us schi zeta un jazer, ka wina ari weena pate us ta paliks, un tad beidsot no Eiropas balss tiks atgahdinata us sawu peenahkumu, zilwezei un taisnibai pretim. Wehl peeminedami, ka Serbija luhgufe, lai to ari pee konferenzenzespelaisch, pahreesim us katru walsti ihpaschi.

Kreewija ir gatawa us wifu, kas ari zaur tā saukto deenwidus-jautajumu waretu zeltees; wina prahfigeem un meerigeem noluhkeem nau preti un pabalsta tos, zil spehjam; bet wina ari nekawesees spehku isleetot, ja zitadi winas flawenee preekschmeti nebuhtu panahkami. — Deenwidus armijas wirs-wadonis, Leelfirsts Nikolaus Nikolajewitfch, us armijas kara-pullu sawahlfchanahs-weetu zelodams, no kareweem un Walsts eedfihwotajeem it wifur ar gawilefchanu ir fanemts. Drenburgā Winam pasneegta tehja un maife no teem pascheem milteem zepta, kas preeksch zaur-efoscheem kareweem isleetoti. Patlaban tur kahds pullu kareiwu kluwufchi pameeloti; Leelfirsts eegahjis pee teem un tizis no wineem ar jautru un skanu urah! kleegefchanu apfweizinat. — Armijā walda duhscha un jautrums, un jazer, ka zitadi ne kad nebuhs, jo kà sinams — Kreewijas karewi eenaidneekeem pardona nedod!

Wahzijas parlaments strahdā wehl arween gar teesu-likumu doschanu. Firsta Bismarka runa, ko mehhs isg. reis peeminejahm, wehl skan ar fimts atbalseem schurp un turp pa wifu Eiropu, un atron wifur labu prahtu un sapratigas galwas, kas Bismarkam taisnibu dod. Kà mums jau sinams, winsch Kreewijas politiku klaji isfazija par pareisu un labi apdomatu, un karu ar Turkiju par nenoweherfchanu, ja ta nepadosees zitu walstu spreedumeem. No Austrijas winsch fazija, ka ta efot jastipro, ja Eiropas lihdswaru un meeru grib usturet. —

Austrija strihdus stary abahm walsts dakahm un eefchigis partiju karfch wehl negrib rimtees. Sawā laikā mehhs isklaidroftim Austrijas walsts nodibinafchanu, zaur ko tureenes muhschigahs schel-fchanahs jo labaf buhs isprotamas.

Anglija. Tanī rakftā: „Pasaule un winas eedfihwotaji“ mehhs jau peeminejahm, ka pehz Anglijas eestahbijumeem un eeradumeem tautas balss waldbibai rahda politikas zetu. Zaur to buhs jo lehtaf protams, ko tas nosihmē, kad partijas pret lihdifchinigo Anglijas politiku peenemahs wairumā un plafchumā. Tas nosihmē, ka tagadejas ministerijas deenas ir skaititas, un pat no Salisbury, kas tagad Konstantinopelē, pakufam faka, kà ari winsch sawā tagadejā weetā

puhru schis wairs nepatehreschot. Seelahs, ka schuhpoofchanahs tapaf peelihp, ka schagas un eenahfchi, jo tagad schi jau gandrihs wif Anglu ministeru krehfli schuhpotees, ne tik ween pirmā ministera krehfls. Sinams, ka kots, ko wehjsch loka, wehl daschu labu deenu war augt — ja tik auka ne-usnahf. — Ne fen Anglija bija kahda politiska fapulze (kahdi 1000 wihru), kas weenprahfigi nospreeda, ministereem dot finat un laudihm isklaidrot, ka karfch ar Kreewiju, ko pirmais ministers tik ne-apdomigi fludinajis, buhtu tihri trakums, — wehl leelaks trakums, ne ka tas tā sauktais Krimas karfch, zaur kuru Anglija tikai zilwekus un nandu faudejufe, bet it ne kahda labuma nau panahkufe. Zaur tahdu politiku Turku aifwilfchanahs no Eiropas us Afiju tikai topot pawilzinata, bet ne nowehrsta. — War lehti prahf, ka tahds spreedums pee tautas nepaleek bes eepaida un ka tas parlamentds atrod atbalku. Un schē tad ir ta klints, us kuras afahm kantihm minetā Anglijas politika fadragasees, ja ta ari no ahrpufes netiktu deefgan fpaibita. — Pa tam walde tomehr eet sawu zetu un fataifahs us fifehanos. Ziti grib finat, ka wina pat us **Indijas** kara-pulleem ne masu zeribu leek un no tureenes, kopā ar kahrtigeem kareweem no daschahm kareiwu-tautinahm, lihdj kahdu 1/2 milj. kareiwu spehlot us kahjahm dabut. Egipte un Konstantinopelē buhtu tad scho pullu pirmis mehrlis. — Us juhru — to mehr jau reis efam peeminejufchi — Anglija ir ta spehzigakā walsts pasaulē; sinams, ka wina ari ta stiprakā grib palikt un meklē wifu nowehrst, kas winas spehku waretu masinat. Bet preeksch schi noluhka ar winas flotti peeteek, — tadeht ja tas ar teem Indijas kara-pulleem (kahjnekeem) ir riktigi, tad winas noluhks fneeds tahlak, ne ka deenwidus jautajums, ne ka winas juhwas-spehta aifstahwefchana. Anglijas meera-politikai newar tizet! —

Kamehr **Italiya**, it prahfigi, gar sawahm eefchigahm darifchanahm nodarbojahs un Turku leetā apdomigu politiku dfen, tamehr.

Greeku tautas-weetneeki atkal reis parahdijufchi, ka postis un nelaimē tos ahtraf nospeedufchi, ne ka gudratas padarijufchi. Waldiba pagehreja nandu preeksch fataifichanahs us karu un weetneeku fapulze schahdu peeprafichanu — atraidija! Laikam ta partija, kas pret waldbibu ir, domā ka ihpaschi Greekijai, kas lihdj schim tihri rofas kleshpt turejufe, zepti balofchi ftees mutē, waj ka Konstantinopelē konferenze winas leelako (senato) walsts daku no Turku wehrdsibas tadeht ween atfwabinahs, ka wina ir Greekija! — Schē atkal no jauna war mahzitees, zil posta un nelaimes, daudstreis wifai tautai, noteek — zaur besprahfigeem pretotajeem, kas oponeerē pret wifu, kas nau no wineem pascheem preekschā zelts. Ja pee minetā spreeduma tikai wehl weens no teem leeleem oponeenteem buhtu bijis us waldbibas pusi, tad schis trakais spreedums nebuhtu notizis, tad waldbiba spehtu ko darit, lai tauta tiktu no wehrdsibas atfwabinata. — Mums schē eekriht prahfā kahda beedriba, kura wairaf ne kà pa gada laiku gandrihs ne foli nau us preekschu spehrufe, tadeht ween, ka weens dsimis oponents jeb pretotajs zaur sawu nekaunigo un patmihligo strihdofchanos un usbrufichanu tos zitus alafch aifblauj un aplufina, kà ka katru reis wif dahrgais laiks gandrihs tikai ar strihdeem ween teek notehrets.

Turkija. Kad mehhs domajam kahdu wihru ar platahm bilfahm un baham kahjahm, ar zepuri bes schirinja, no kuras garfch pufchls gar kreifo aufl karajahs, pee tam ar ihu kamsoli un rofas abas bilfchu lefchās un danzofot un schuhpojotees drihs us scho, drihs atkal us otro kahju, — tad mums ir pilnigs tehls no Turkijas. Pilnigi ar scho tehlu fa-eetahs kahds spreedums Turku awife „Attihad.“ Schi awife ir ministera Mithad Pascha organs un spreesch tā: „Bes kara stary Turkiju un Kreewiju nepalifschot. Turkeem Eiropas palihga, kà pee Krimas kara, newajagot, wini tik pagehrot lai Rumeniya stahwot rahmi. Tad Kreewu kara pulleem jadodahs us Afiju Turku robeschās un schē tad wini atradifschot sawu kapu. No weenas pufes Turki, kas kauschanos usfahlfchot, no otras Georreeschi un no treschās pufes Tcherkesi — tad Kreewi newarot isbehqt. Pa tam Turku kara-kugi aifnemifschot Melno-juhru un doschotees us Afowas juhru, kà

ka Kreewi tad ari jaunus kara-spehkus wairs newareschot dabot un Turki buhšchot uswaretaji! Mehs domajam, ka flawenais feldmarschals Moltke Wahzu kara-plahnu gudrati newareja nolent, ne ka „Ittihada“ redaktora k. jeb Wihhad Pascha, kas to paschu nosihme. Bet kad zeen. lasitaji to par joken tur, tad wini koti maldahs, jo Turki teescham us Wihjas Turkiju skape leelaku kara-spehku projam, ne ka us Donawas robescham, kur, ja karsch zeltos, pirmā fatilšchanahs us kara-lauka notiktu. — Konstantinopelē zaur konferenzi tagad ir mundra dšihwe, un weena goda maltite nahk us otro, ko waj un Turku leelmani zitu walstu kuhneem jeb sčee wineem, waj ari sawā starpā weens otram dod. Sinams ka ari sultanam drušzin jo wairak jakustahs ne ka zitam reisem ar zitu walstu weetneeku fanemšchanu re. Tee flawenee likumi ko sawā laika peeminejam, it ka par brihnumu nau pasludinati. Dšird, ka tadeht starp ministereem zehlees strihdus, jo weena daka gribejuše to fludinashanu, ta otra atkal nē. — Par to sčepeno fazelšchanos pret tagadejo sultanu mehs tagad waram flaidrakas sinas pasneegt: Sultanam Murad'am V. sinams ari peekriteju netrukla; tee nu bija atradušchi sčepenu zeku us wina haremu (seewu dšihwolli) zaur tam, ka wini seeweschu drehbēs tehrušchees, un dabujuschchi ne ween Murada mahti, bet ari daschas no wina seewahm us sawu rotu. Wini fastahdijuschchi Murada wahrda manifestu, kura issazits, ka winašch netaisni no trona nostumts un ir tagad wehl esot tas ihstais sultans, kurpreti tagadejs waldbueeks par dumpineeku usluhlojams. Wisi tizigee lai tadeht fazetotees un palihdsot sawam ihstam sultanam atkal us waldbibas krehflu uskahpt. Bet eesam sčhis manifests laudis laists, atgadijuschhs nelaiime — atkal reis seewu labad, ka jau no pirmā eesahkuma. Starp kahdu no sultana seewahm un kahdu jaunelli radijees tahds gadijeens, ko par sčepenu, bet koti ašleegtu mihslestibu nosanz. Bet harema waktneeki to peenahkuschchi un sultana seewa laikam dabujuše atkal tahdu atgadijeenu, ko par pehreenu nosanz. Sčhi nu sawu nelaimi kuhdsejuše kahdai zitai sultana seewai, pee tam wisu to noschepumu ispausdama; ta sinams pauduse atkal tahsak un drihs ari tagadeja sultana polizeja wainigos fahchrufe un apzeetinajuše, tā ka sčhi nelaiime nu gan buhtu nowehrsta.

Franzijas presidents Mak-Mahons atstahjušcho ministere weeta ne mas wehl newar zitus fadabot, bet zeribas ir, ka isdoses.

Rumenija pawairo sawu kara-spehku un fataisahs gatawa us kauschanos, ja buhs wajadsigs.

No Eiropas sčho reis dosimees ari us **Ameriku**, kur fabeedro tas Seemeku-walstis wehl arweenu presidenta wehleschana nau beigta. Wisa walstis sakriht diwas partijās: republikaneeschos, kas pee republikas brihweem eestahdijumeem turahs, un demokratos, kas

Amerika pa wisam ko zitu nosihme, ne ka zitur, proti tahdu partiju, kas wiswairak naudas-wihru un gruntneeku labumu aistahw, kamehr zitās walstis demokrati pawisam otradi isturahs, proti nabaga kauschu teesibas un lablshschanu mekle nobibinat. Republikaneeschu kandidats ir Hayes k.; tam ir 166 balsu; demokratu kandidatam Tilden k. ir 184 balsu, bet trijās walstis: Luisianā, Floridā un Deenwid-Karolinā ar pawisam 19 balsim wehleschana wehl nau notikuse. Sa Tildens no sčhim 19 balsim tikai weenu wehl dabo, tad winašch ir presidents, zitadi Hayes nahks pee waldbibas. — Kamehr Amerikas brihw-walstis pastahw, pee jauna presidenta wehleschanas wehl ne kad nau tahds sčhws partiju karsch bijis, ka sčhoreis. Ko pee ta wisu neisleeto — naudu, revolwerus, tutenus, sobinūs, draudescham, plihšschanu, wisu, wisu, tikai kahrtibu un taisnibu ween nē, tā ka daschā weeta pat kara-pulki bija janem palihgā. Redseim turpmak, kas beidsot uswarehs. Pa tam tagadejs presidents, generalis Grant, fataisahs us nokahpscham no presidenta krehflu. Wina beidsamā waldbibas-runā tas jozigakais ir tas, ka winašch sawas maldishchanahs aishildina. — Kamehr wehletaji weens otu apkaro, tomehr kahdai blehschu bandai eenahzis prahtā, nelaiika presidenta Lintolna lihki sagt, lai waldbibu waretu pee leelas matkas par lihka atdoschamun pee sčpeest. Bet polizeja bijuse midigata, ne ka tee kapu-aggahnitaji un tos nobewuse teescham.

Meksika ir dumpis fazehlees; wezais presidents ir no amata atzelts, wina ministere nonahweti un kahds no dumpineekeem eenehmis waldbueeka weetu.

Latweeschu teatri Jelgawā israhdija 1. un 7. dežembri, ar weesigu wakarū jeb balli pehz israhdishchanahm. 1. dež. „Lihw-Wehrses dšesemu toris“ israhdija to lugu „Mita“ un „Mita nahk mahjās“, no R. Thomsona, un 7. dežembri kahdi Leel-Swehtneeki un daschas Leel-Swehtneezes tahs luga: „Zigis Moses“ no Adolfa Alunana un „Lihhs tehwi weenā reisē“, latwiski no Th. Bekmana. Kritiku mehs, mas ruhmes deht, nesim nahkoshā numurā.

Jelgawas „swehtku komiteja“ mums sino isfludinashanas deht, ka 1. dež. a) eeneuti: no teatra 143 rubl. 55 kap. no balles 40 „ 50 „

b) isdods: pawisam 184 rubl. 5 kap. tadeht peetruhsuschchi 257 rubl. 77 kap. 73 „ 72 „

Turpreti mehs no „isrihloshanas komitejas“, kas 7. dež. teatri un balli isrihloja, fanemam jaurtratas sinas: winai esot labs grahs palhjis pahrat!

Atbidoshais redaktors un isdewejs: G. Mather's.

Sludinajumi.

„Baltijas Wehstnesis“

ijnahks ari nahkoshā 1877. gadā, tapat weenu reisi nedekā kā lihds sčhim, un makhahs:

par gadu: **2 rbl. — kap.;** ar peesuhstischamun **2 rbl. 50 kap.**

pusgadu: **1 „ 10 „ 1 „ 40 „**

„Balt Wehstnesis“ ari nahkoshā gadā staigahs sawu lihdschunigo, lasitajeem labi pasihstamo zeku, weenumehr wehrā lhdams sawas tautas un sawa laika wajaadibas.

Pasteleschana isdarama tikai pee manis ween, Dširnawu eelā, Kasaka namā Nr. 69, waj ari manā grahmatu-bode (zitreis „Pumpura u. beedra“), Dširnawu eelā Nr. 39. Par zitur isdaritahm pasteleschanaam redatzija ne-atbild.

Ari turpmak it us dešmit eksemplareem, kas us weenu adresi buhs pasteleti, tiks peeliks weens brihweksemplars.

Redaktoris: **B. Dshrifis.**

Kurf. beedr. pr. bifan-kopschanas.

Pilna gada-sapulze 22. dežembri j. g. pullst. 1 pehz pusdeenas, Sčhi kenshferā k. namā, pee kuras, kā pats no jewis protams, ar fara-beedriba nem dalibu.

Kahrtiba: Gada-pahrsats par beedribas darishchanam, rewidentu zelschana, referats par to, kā ar nodomato semkopibas beedribas dibinashanu stahm, preeschlitums weetneeku pulka deht un daschas zitas barišchanas.

Preeschneezibas wahrda:

Presidents: **G. Mather's.**

Par dalibas nemishanu pee teatra israhdishchanas Jelgawā, 1. dežembri j. g. issaka pateizibu Lihwes-Wehrses Dšesemu-torim.

Swehtku komiteja.

van Dyk,
Mihgā,
leela smilshu eelā
Claytona
lokomobiles, lul.
maschines,
Packarda
superfossats

un wifadas zitas laulshaimneezibas maschines un rihti.

Ar rokahm, kā ari ar kahjahm dšenamas

schuhšchanas-maschines

preesch mahjas-bruhkes, kā ari preesch stroderem, kurpneekem, rehbineekem pahrdod par lehtatahm zenahm [167]

Biegler un beedr.

R. Garrett un Sons

fabriku eestaišijs 1778. g.

Lokomobiles,
twaiķu-fuhleju ūdmalas,
twaiķu-katlus un
guloūķas twaiķu-maūķines
 wiūadōs leelumōs,
platas un rinki greeūdamahs
fehjamahs-maūķines,
efektu-maūķines
 u. t. j. pr.

Pahrdoūšanas-weeta
 pee

J. W. Grahmann,

Rihgā,

Nikolai-eelā, ūtrehneeku dahrsam blatus.

Par eewehroūdianu.

Ar 1877to gadu „Mahjas weeūis,” kas no 1856ta gada ūhlot teef no manis apgahdats un druktats, ūprens ūawu 22tro gada-gahjumu. „Mahjas weeūis” beū peeli-kuma maūa **1 rubl.,** ar peelikumu **1 rubl. 75 kap.;** ar peesuhitūšanu par paūti „Mahjas weeūis” pats **1 rubl. 60 kap.** un ar peelikumu **2 rubl. 35 kap.**

Zaur kreetneem raksteem un ūaidru, weegli ūaprotamu walodu „Mahjas weeūis” Latwju tautas miūleūibu un uūtiziķu jo plasķā mehrā eemantojis, tā ka pehķ laūtaju ūaitka wiņū ūtarp ziteem Latweeūu laitrafsteem pirmā weetā ūahw.

„Mahjas weeūis” it nedekas neū ūinas pahū paūaules jo ūwarigem un eewehro-ĵameem notikumeem un beū tam pahneefs laūtajeem par pamahziķu un derigu laitafawelli dahūadus rakūus, lai mahnu tiziķa un aiūspreedumi ūustu un turpreti labi titumi un kreetns tautas-gars ūpehtā peenemtōs.

„Mahjas weeūa” peelikums pahneefs ūahūus, eewehroĵamus notikumus, gudriķas-graudiniķus, dūesminas, ūokus un ūmeeklus, ūobgata ūarunas u. t. pr. un zaur ūawu rakūu dahūadibu it ihpaūūi panahziķis ūawu laūtaju miūleūibu, tā ka gadu no gada nehmeķu ūaitis ūipi wairoĵahs.

„Mahjas weeūim” ar ūawu peelikumu ihpaūūas uūflawehšanas newajaga, jo kas ar wiņu eepaūnees, ir wiņam draugs paliziķis, bet teem, kas to wehĻ nepaūūtu, wehletum eepaūūees ar ūho tautas lapu, jo „Mahjas weeūis” nedrihūstetn ne weena kreetna Latweeūa mahjas truht.

Zeenigus miūūturus, mahzitajus, meūa-ķungus, ūolotajus, pagasta preekū-neeūus un zitus Latweeūu tautas draugus koti uūluhdsam, lai ta pat, tā lihds ūhim, ari turpmat ūawu palihdsiķu laudim pee „Mahjas weeūa” apūstellesšanas ne-atrautu.

Rihgā: Mahjas weeūa apūstellesšanas teef preti nemtas manā drukatawā un Latweeūu grahmatu bohde pee Pehūtera baūniķas. Tad wehĻ zitas piūsehtās apūstellesšanas preti nemts, proti. **Stokā:** birgermeisters **Bohsmann** k.; **Rehūis:** kopmanis **Peterūon** k.; **Walmeerā:** **G. G. Trey** k. ūawā grahmatu pahrdotawā **Waltā:** **Rudolf** k. ūawā grahmatu pahrdotawā; **Reūwainē:** pee apteķera **k. Kreytenberg.** **Jelgawā:** **J. Schablowūūy** k. ūawā grahmatu pahrdotawā; **S. Allunan** k. ūawā grahmatu pahrdotawā un **G. Sieslaet** k. ūawā grahmatu un hiūūu drukatawā pee ūirgus platiķa; **Taliķas:** kopmanis **Simūen** k. **Ķaunjelgawā:** **Adolf Schwabe** k. ūawā grahmatu pahrdotawā; **Dobelē:** kopmanis **J. Dawidowūūy** k. ūawā pahr-dotawā; **Ruldigā:** kopmanis **Lagding** k. ūawā pahrdotawā un tad **Bauūtā:** **Goerke** k. ūawā apteķi.

Crust Plates,

Mahjas weeūa apgahdatajs un redaktors.

Labus un lehtus **arklus, planiķanas maūķines, rotas- un gepetu-ķu-lamas maūķines, gatawus pakawus, ūhuitwamas maūķines** preekū mahjas un preekū ūrodereem, **superūoffatus** augūta ūatua pehķ Rihgas poliķehniskas wiū-ĵaunatam analiķehm, pahrdo.

Zieglers un beedris.

Firma

bankroti ūpehlejis!

Skolas behrni

teef korteli un koūtē nemti Dohbeles-eelā **№ 5.** **Rōnigūūūūta** namā. [203—1]

Skolneeki

teef korteli nemti Jelgawā, **Gūntera** ķunga namā, Latweeūu baūniķai preti, pee **Reekūūina.**

Rulamahs- maūķines

ar twaiķu, ūirgu- un rotu-ūpehķu dūenamas, labibas-wehtifšanas-

efektu-maūķines

leelā iūwehĻ no lehģera pahrdo

Ziegler un beedris,

Rihgā, Pils-eelā **№ 19.**

No Sodu pagasta waldes tiks ūs augūstas waldes uūdošanas tai **4. janwari** 1877 pirmaja ūoliķšanas un tai **11. janw.** 1877 ohtrā jeh pahūūoliķšanas termina inwentariumu neūūnemtats ehūas pee Sodu **Wankas** kroģa, **1)** ka weena maūa ūahūis no koka un **2)** weena rija ar ūķķuhni, — wairat ūoliķšanā pahrdotas. —

Ķūoliķšana notiks eekū Sodu **Wankas-** kroģa pulūūten **12. pūūdeenā.** **Notiķgumi** apatūķ ķurahm tahs ehūas iūūolitas tiks, par katru deenu, — beū ween ūwehtdeeh-nahm, — pee ūhūūs pagasta waldes ūinat dabut.

Raū-Sodu, tai **3. deķembri** 1876. **Pag. weĵatais:** **J. Kankewūūy.** **Pag. ūrihwi:** **ūhmoķling.**

Siteķu- un ūiūtu-

ķulamahs-maūķines

— ar rotahm un ūilūnahm dūenamas — ķuras zaur ūawu ūaliķūšanu ari pee mums tā koti derigas iūrahdiķiķahs — ar miūiņu leģereem un ar dūelūu- waj koka-ūellehm; wiūadus **Angleeūu- un ūweedru-arklus;** **dūelūu naudas- un wehtribas-pa-piķru ūlapiķus** preekū pagasta wal-dibahm — [185] pahrdo no leģera

Ziegler un beedris.

Maūķawas fehjas-pahrdotawa.

J. Malmberg un beedr., Rihgā,

Kop-eelā **№ 18,** **Rebinina** namā.

No ĵaunata laika plautas ihūtahs **ķarawanu fehjas** peedah-wajam ķā labafahs ūortes:

Ķiķen-mi-ķoni	1 rubl. 60 kap. ū. mahrzina
Ķun-lau-ķiķo	2 " " " "
Roūe Imperial	2 " 50 " " "
Dahūadu ūamiliķas ūehķu	1 r. 20 ū. un 1 r. 40 ū. m.

Muūūu fehjas teef pahrdotas wiūas leelafas **Baltiķas** piūsehtās.

Pahrdoĵam

zukunftu

Prima Savanna	14 kap. ū. par mahrzina.
Raūnade — galwās, pirma ūorte	16 " " " "
" — ūaūahģets gabaliņōs	17 " " " "

Skolas behrni,

teef no **7** ta janw. 1877 pee manis labā koūtē ūūnemti, un behrneem pee uūdotahm ūolas-mahziķahm ahr-ūtundās peepaliķūūets. **Ķruntiķas** miūiķa ūtundās, **ķlatweeres,** **ehrgeles** un **ūiķoles** ūpehķehšanā, tā ari **dūeedahšanā,** teef no manim dotas. **Ķa-** peemeldeĵahs, **Paleķas** eelā **№ 42,** netahĻ no **Ķunas** wahrteem, no pulūūten **9** lihds **12** pr. pūsd. pee

Ķh. Bekmann.

ĵitweifeķa **Ķeel-Ķeķawas** ehrgelneeka un **Ķaun-ūwirliķautas** ūolotaja.